

Bryssel, 4. kesäkuuta 2026
(OR. en)

10123/26

ECOFIN 732
UEM 210
SOC 320
EMPL 149
COMPET 679
ENV 622
EDUC 204
ENER 321
JAI 733
GENDER 60
JEUN 101
SAN 397
ECB
EIB

SAATE

Lähettiläjä: Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine
DEPREZ

Saapunut: 3. kesäkuuta 2026

Vastaanottaja: Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri

Kom:n asiak. nro: COM(2026) 207 final

Asia: Suositus
NEUVOSTON SUOSITUS
Irlannin talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2026) 207 final.

Liite: COM(2026) 207 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel **XXX**
COM(2026) 207/3

SENSITIVE*
UNTIL ADOPTION

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Irlannin talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions <https://europa.eu/db43PX>

NEUVOSTON SUOSITUS

Irlannin talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263⁽¹⁾ ja erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksessa (EU) 2024/1263 täsmennetään, että talouden ohjausjärjestelmän tavoitteena on edistää tervettä ja kestävästä julkista taloutta, kestävästä ja osallistavaa kasvua sekä resilienssiä uudistuksilla ja investoinneilla ja ehkäistä liialliset julkisen talouden alijäämät. Asetuksessa säädetään, että neuvosto ja komissio suorittavat talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä monenvälisestä valvontaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti. Eurooppalaiseen ohjausjaksoon sisältyy erityisesti maakohtaisten suositusten laatiminen ja niiden noudattamisen valvonta.
- (2) Komissio hyväksyi 16 päivänä heinäkuuta 2025 ehdotuksensa asetukseksi Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, maatalouden ja maaseudun, kalatalouden ja merielinkeinojen, vaurauden ja turvallisuuden rahaston perustamisesta vuosiksi 2028–2034 sekä asetuksen (EU) 2023/955 ja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 muuttamisesta⁽²⁾. Ehdotuksen tavoitteena on unionin rahoituksen

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

⁽²⁾ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, maatalouden ja maaseudun, kalatalouden ja merielinkeinojen, vaurauden ja turvallisuuden rahaston perustamisesta vuosiksi 2028–2034 sekä asetuksen (EU) 2023/955

vaikuttavuuden lisääminen vähentämällä rahoitusrakenteen hajanaisuutta ja jäsenvaltioiden tukeminen talouspolitiikan koordinoinnissa SEUT-sopimuksen 175 artiklaa noudattaen.

- (3) Komissio antoi 25 päivänä marraskuuta 2025 lausunnon Irlannin alustavasta talousarviosuunnitelmasta vuodeksi 2026. Komissio antoi samana päivänä asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella vuodeksi 2026 varoituskansakomissio koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Irlanti ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Lisäksi komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi, suosituksen neuvoston suositukseksi inhimillisestä pääomasta Euroopan unionissa ja ehdotuksen vuoden 2026 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen euroalueen talouspolitiikasta⁽³⁾ 21 päivänä huhtikuuta 2026 ja yhteisen työllisyysraportin ja suosituksen inhimillisestä pääomasta 9 päivänä maaliskuuta 2026.
- (4) Komissio julkaisi 29 päivänä tammikuuta 2025 kilpailukykykompassin. Kyseessä on strateginen kehys, jolla pyritään parantamaan unionin maailmanlaajuisia kilpailukykyä seuraavien viiden vuoden aikana. Siinä määritetään kestävä talouskasvun kriittisiksi pilareiksi kolme välttämätöntä muutosta: innovointi, vähähiilistäminen ja kilpailukyky sekä turvallisuus. Eurooppalainen ohjausjakso on sovitettu yhteen kilpailukykykompassin kanssa. Näin varmistetaan, että jäsenvaltioiden talouspolitiikka on komission strategisten tavoitteiden mukaista, ja luodaan talouden ohjaamiseen yhtenäinen toimintamalli, jolla edistetään kestävä kasvua, innovointia ja resilienssiä kaikkialla unionissa.
- (5) Vuonna 2026 talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen elpymis- ja palautumistukivälineen⁽⁴⁾ viimeisen vaiheen täytäntöönpanon myötä. Elpymis- ja palautumissuunnitelmat ovat koheesipolitiikan rahoituksen ohella olennaisen tärkeitä eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten politiikkatavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska on edellytetty, että suunnitelmilla vastataan tuloksellisesti kaikkiin viime ohjausjaksoilla annetuissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä ja että EU:n koheesipolitiikan varoin rahoitetuissa ohjelmissa otetaan maakohtaiset suositukset huomioon. Elpymis- ja palautumistukivälineen elinkaaren lähestyessä loppuaan on edelleen olennaisen tärkeää jatkaa sen puitteissa tuettuja ja toteutettuja uudistuksia ja investointeja, erityisesti sellaisia, jotka auttavat vastaamaan maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin.
- (6) Komissio julkaisi 3 päivänä kesäkuuta 2026 Irlantia koskevan maaraportin vuodelta 2026. Siinä arvioidaan Irlannin edistymistä maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Irlanti on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa määritetään polttavimmat haasteet, joita Irlannilla on edessään. Maaraportissa arvioidaan myös Irlannin edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden

ja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 muuttamisesta (COM(2025) 565 final). Ehdotetusta asetuksesta neuvotellaan parhaillaan lainsäätäjien kanssa.

⁽³⁾ EUVL C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

- (7) Neuvosto antoi 10 päivänä maaliskuuta 2026 komission arvioinnin pohjalta ja sen suosituksesta suosituksen Irlannin tammikuussa 2026 toimittaman kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä⁽⁵⁾. Suunnitelma on toimitettu asetuksen (EU) 2024/1263 15 artiklan 2 kohtaa noudattaen. Se kattaa vuodet 2026–2030, ja siinä asetetaan budjettirajoite viiden vuoden nettomenojen enimmäiskasvuprosentin muodossa. Neuvosto suositti seuraavia nettomenojen enimmäiskasvuprosentteja: 6,6 prosenttia vuonna 2026, 6,0 prosenttia vuonna 2027, 7,6 prosenttia vuonna 2028, 6,7 prosenttia vuonna 2029 ja 6,4 prosenttia vuonna 2030. Vastaavat kumulatiiviset enimmäiskasvuprosentit perusvuoteen eli vuoteen 2024 verrattuna ovat 16,5 prosenttia vuonna 2026, 23,5 prosenttia vuonna 2027, 32,9 prosenttia vuonna 2028, 41,7 prosenttia vuonna 2029 ja 50,9 prosenttia vuonna 2030. Tämä suositus korvaa 21 päivänä tammikuuta 2025 annetun suosituksen⁽⁶⁾. Siinä vuodeksi 2025 vahvistetut nettomenojen enimmäiskasvuprosentit, jotka olivat vuositasolla 5,1 prosenttia ja kumulatiivisesti 15,4 prosenttia perusvuoteen 2023 verrattuna, ovat kuitenkin edelleen merkityksellisiä arvioitaessa vaatimusten noudattamista vuoden 2025 loppuun saakka.
- (8) Venäjän Ukrainaa vastaan käymä hyökkäyssota ja sen vaikutukset muodostavat Euroopan unionille eksistentiaalisen haasteen. Komissio on kehottanut jäsenvaltioita pyytämään lupaa aktivoida koordinoitusti vakaus- ja kasvusopimuksen mukainen kansallinen poikkeuslauseke, jotta voidaan tukea EU:n pyrkimyksiä lisätä puolustusmenoja nopeasti ja merkittävästi.⁽⁷⁾ Eurooppa-neuvosto pani 6 päivänä maaliskuuta 2025 tämän ehdotuksen tyytyväisenä merkille. Jäsenvaltiot voivat edelleen pyytää kansallisen poikkeuslausekkeen aktivointia milloin tahansa vuoteen 2028 saakka, jos ne täyttävät asetuksen (EU) 2024/1263 26 artiklassa säädetyt kriteerit.
- (9) Irlanti toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2026 vuotta 2026 koskevan vuotuisen edistymisraporttinsa⁽⁸⁾, jossa kerrotaan, miten se on edistynyt nettomenojen suositettujen enimmäiskasvuprosenttien noudattamisessa ja sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamisessa, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson maakohtaisten suositusten yhteydessä määritettyihin keskeisiin haasteisiin. Vuotuisessa edistymisraportissa otetaan asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti huomioon myös Irlannin puolivuositainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.
- (10) Vuonna 2025 reaalian BKT:n kasvu oli 12,3 prosenttia ja YKHI-inflaatio 2,1 prosenttia. Komission kevään 2026 talousennusteessa reaalian BKT:n ennakoidaan supistuvan 1,2 prosenttia vuonna 2026 ja kasvavan 3,4 prosenttia vuonna 2027 ja

⁽⁵⁾ Neuvoston suositus, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2026, Irlannin kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä (EUVL C, C/2026/1812, 20.3.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1812/oj>).

⁽⁶⁾ Neuvoston suositus, annettu 21 päivänä tammikuuta 2025, Irlannin kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä (EUVL C, C/2025/667, 10.2.2025, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/667/oj>).

⁽⁷⁾ Komission tiedonanto *Puolustusmenot kasvuun vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa*, Bryssel, 19.3.2025, C(2025)2000 final.

⁽⁸⁾ Vuonna 2026 toimitetut vuotuiset edistymisraportit ovat saatavilla osoitteessa https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

YKHI-inflaation ennakoidaan olevan 3,5 prosenttia vuonna 2026 ja 2,6 prosenttia vuonna 2027.

- (11) Eurostatin toimittamien tietojen⁽⁹⁾ perusteella Irlannin julkisen talouden ylijäämä, joka vuonna 2024 oli 4,1 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistui 1,8 prosenttiin vuonna 2025. Ylijäämän supistuminen vuonna 2025 johtuu pääasiassa siitä, etteivät vuoden 2024 suuret kertaluontoiset tulot toistuneet. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan ylijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 1,4 prosenttia vuonna 2026 ja 1,2 prosenttia vuonna 2027. Ylijäämän supistuminen vuosina 2026 ja 2027 johtuu pääasiassa maltillisesta tulojen kasvusta ja julkisen sektorin palkkoihin, sosiaalietuuksiin ja julkisiin investointeihin liittyvien menojen voimakkaasta ennakoidusta kasvusta.
- (12) Komission estimaattien perusteella finanssipolitiikan viritys⁽¹⁰⁾, johon sisältyvät sekä kansallisin että EU:n varoin rahoitetut menot, oli vuonna 2025 pitkälti neutraali. Vuosina 2026 ja 2027 sen ennakoidaan pysyvän pitkälti neutraalina.
- (13) Eurostatin toimittamien tietojen⁽¹¹⁾ perusteella Irlannin julkinen velka, joka vuoden 2024 lopussa oli 38,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, pieneni vuoden 2025 loppuun mennessä 32,9 prosenttiin. Velkasuhteen pieneminen vuonna 2025 johtui pääasiassa talouden vahvasta reaalisesta kasvusta ja saavutetusta julkisen talouden ylijäämästä. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan velka suhteessa BKT:hen pienenee ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella vuoden 2026 loppuun mennessä 32,4 prosenttiin ja vuoden 2027 loppuun mennessä edelleen 31,6 prosenttiin.
- (14) Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan Irlannin julkiset puolustusmenot olivat vuonna 2025 yhteensä 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja niiden ennakoidaan pysyvän samalla tasolla vuonna 2026.
- (15) Unioniin kohdistuu edelleen energian toimitushäiriöiden ja hintojen voimakkaan epävakauden riskejä, joita maailmanlaajuisiin öljy- ja kaasumarkkinoihin vaikuttavat geopoliittiset jännitteet pahentavat. Vuosien 2022–2023 energiakriisistä saadut kokemukset osoittivat, että laajoista ja kohdentamattomista toimenpiteistä aiheutuu julkiselle taloudelle suuria kustannuksia ja että ne ovat yhteiskunnallisesti ja taloudellisesti tehottomia. Sodan puhjettua Lähi-idässä helmikuussa 2026 Irlanti on toteuttanut finanssipoliittisia toimenpiteitä lieventääkseen korkeiden energian hintojen vaikutuksia kotitalouksiin ja yrityksiin.⁽¹²⁾ Näitä ovat muun muassa valmisteverojen kohdentamaton alentaminen ja heinäkuuhun 2026 asti voimassa oleva kansalliseen öljyvarantovirastoon (National Oil Reserves Agency, NORA) liittyvä maksu, hiiliveron korotuksen lykkääminen lokakuuhun 2026, kohdennetut tuet liikennealalle toukokuuhun 2026 asti ja maatalousalalle heinäkuuhun 2026 asti sekä kohdennetut sosiaaliset tulonsiirrot pienituloisille kotitalouksille huhtikuussa 2026. Komission

⁽⁹⁾ Eurostat, Euro Indicators, 22.4.2026.

⁽¹⁰⁾ Finanssipolitiikan virityksellä mitataan julkisen talouden perusrahoitusaseman vuotuista muutosta. Sillä pyritään arvioimaan sekä kansallisesti rahoitetuista että EU:n talousarviosta rahoitetuista finanssipoliittisista toimenpiteistä talouteen aiheutuvaa sysäystä. Finanssipolitiikan viritystä mitataan seuraavien erotuksena: i) keskipitkän aikavälin potentiaalinen kasvu ja ii) perusmenojen muutos. Perusmenoista vähennetään harkinnanvaraiset tulopuolen toimenpiteet, mutta niihin otetaan mukaan elpymis- ja palautumistukivälineen ei-takaisinmaksettavalla tuella (avustuksilla) ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot.

⁽¹¹⁾ Eurostat, Euro Indicators, 22.4.2026.

⁽¹²⁾ Tilanne komission kevään 2026 talousennusteen koontipäivänä (4. toukokuuta 2026).

kevään 2026 talousennusteen mukaan näistä toimenpiteistä julkiselle taloudelle aiheutuvien kustannusten ennakoidaan olevan 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2026. Jos nämä toimenpiteet pysyvät voimassa vuoden 2026 loppuun saakka, komission arvioiden mukaan niiden julkiselle taloudelle aiheuttamat kustannukset vuonna 2026 ovat 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen.

- (16) Komission laskelmien perusteella Irlannin nettomenot kasvoivat 6,7 prosenttia vuonna 2025 ja kumulatiivisesti 15 prosenttia vuosina 2024 ja 2025. Nettomenojen kasvu vuonna 2025 on neuvoston tammikuussa 2025 suosittamaa enimmäiskasvua suurempi. Poikkeama on vuositasolla hieman yli 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kun tarkastellaan vuosia 2024 ja 2025 yhdessä, nettomenojen kumulatiivinen kasvu on suositettua enimmäiskasvua pienempi. Kuten edellä on todettu, julkisen talouden rahoitusasema vuonna 2025 oli kuitenkin ylijäämäinen ja julkinen velka alle 60 prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (17) Komission laskelmien perusteella Irlannin nettomenojen ennakoidaan kasvavan 6,1 prosenttia vuonna 2026 ja kumulatiivisesti 13,2 prosenttia vuosina 2025 ja 2026. Ennakoitu nettomenojen kasvu on vuonna 2026 neuvoston maaliskuussa 2026 suosittamaa enimmäiskasvua pienempi. Kun tarkastellaan vuosia 2025 ja 2026 yhdessä, myös ennakoitu nettomenojen kumulatiivinen kasvu on suositettua enimmäiskasvua pienempi.
- (18) Irlannin valtion tulot ovat riippuvaisia ulkomaisessa omistuksessa olevien monikansallisten yritysten yhtiöverotuksesta, mikä aiheuttaa edelleen riskejä julkisen talouden vakaudelle. Poikkeuksellisen suuret yhtiöverotulot tulevat suhteellisen harvoilta lääkealan ja tieto- ja viestintätekniikan alan suuryrityksiltä, ja merkittävän osan tuloista arvioidaan olevan ennakoimattomia tuloja, eli suuremmat kuin mitä voidaan selittää kotimaisella taloudellisella toiminnalla. Tämän seurauksena kansainvälinen kehitys, kuten muutokset maailmanlaajuisessa kaupankäynti- ja verotusympäristössä, voi vaikuttaa voimakkaasti yhtiöverotuloihin. Yhtiöverotukseen liittyviä riskejä lisäävät yhtiöveron ja henkilökohtaisen tuloveron veropohjien väliset yhteydet, koska ulkomaisessa omistuksessa olevat monikansalliset yritykset antavat keskeisen panoksen myös työansioihin ja sitten tuloverotuloihin. Julkisen talouden riskien vähentämiseksi Irlanti kanavoi osan ennakoimattomista tuloistaan Future Ireland Fund -tulevaisuusrahastoon ja infrastruktuuri-, ilmasto- ja luontorahastoon finanssipoliittisten puskureiden luomiseksi. Suurin osa jäljelle jäävistä ennakoimattomista tuloista on kuitenkin tarkoitus käyttää Irlannin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman mukaisesti. Vähentääkseen talousarvion riippuvuutta erittäin epävarmoista tuloista Irlannin olisi hyödyllistä monipuolistaa talousarvionsa tulolähteitä.
- (19) Terveystaloudessa on edelleen pitkän aikavälin julkistaloudelliseen kestävyysliittyviä riskejä. Irlannin terveystaloudet kuuluvat edelleen EU:n suurimpiin, vaikka sen väestö on suhteellisen nuorta ja tervettä. Rakenteellinen tehottomuus, kuten järjestelmän voimakas riippuvuus kalliista sairaalahoidosta ja perusterveydenhuollon rajallinen saatavuus, aiheuttaa riskin julkistaloudelliselle kestävyydelle. Tilannetta pahentaa väestön ikääntymisen aiheuttama kasvava kysyntäpaine. Irlanti toteuttaa terveydenhuollon kustannusten hillitsemistoimenpiteitä tuottavuutta ja säästöjä käsittelevän työryhmän kautta. Useimmat tulokset ovat kuitenkin toistaiseksi pysymättömiä, eivätkä ne estäneet talousarvion ylittymistä terveydenhuollon osalta vuonna 2025. Lisäksi tarvitaan toimia, joilla nopeutetaan siirtymistä perusterveydenhuollon yleiseen saatavuuteen, samalla kun puututaan infrastruktuurirajoitteisiin ja lääkäripulaan. Irlanti toteuttaa parhaillaan uudistuksia

hajauttaakseen terveydenhuollon tarjontaa, mutta kelpoisuuden laajentamisessa ja julkisen perusterveydenhuollon yleisen saatavuuden parantamisessa on edistytty vain vähän.

- (20) Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen, merkityksellinen ja oikea-aikainen osallistuminen on edelleen olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen unionin rahoitusvälineiden onnistuneeseen täytäntöönpanoon, myös eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä.
- (21) Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR), oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF) ja Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+) tuettavien koheesipolitiikan ohjelmien täytäntöönpano on Irlannissa sekä hankkeiden valinnan että maksujen osalta EU:n keskiarvoa nopeampaa. On tärkeää pitää yllä nykyaikaa samalla, kun maksimoidaan investointien vaikutus kentällä. Irlanti toteuttaa koheesipolitiikan ohjelmissaan jo nyt toimia kilpailukyvyyn ja kasvun edistämiseksi. Samaan aikaan Irlannin on kuitenkin nopeutettava oikeudenmukaisen siirtymän rahaston täytäntöönpanoa, sillä sen varojen maksaminen päättyy vuoden 2026 lopussa. On olennaisen tärkeää varmistaa, että Irlannin koheesipolitiikan rahastojen väliarvioinnissaan yksilöimät uudet investoinnit, erityisesti ne, jotka liittyvät väliarviointiasetuksessa⁽¹³⁾ määritettyihin viiteen painopisteeseen, toteutuvat nopeasti ja tuloksellisesti.
- (22) Irlannilla on useita haasteita, jotka liittyvät kotimaantaluuden tuottavuuteen, yritysten rahoituksen lisäämiseen, vähäisiin suoriin vähittäissijoituksiin, riippuvuuteen fossiilisista polttoaineista, suurten energiankäyttäjien kysynnän kasvuun, energiainfrastruktuuriin, energiatehokkuuteen, kestäväan julkiseen liikenteeseen ja sähkölätausinfrastruktuurin saatavuuteen. Irlannilla on myös haasteita, jotka liittyvät kestävien maatalouskäytäntöjen omaksumiseen, veden laatuun vaikuttaviin puutteisiin, vesivuotoihin ja jäteveden käsittelyyn sekä vähäiseen edistymiseen kiertotalouden mittareissa, jotka auttavat säilyttämään raaka-aineiden arvon kotimaan taloudessa. Lisäksi Irlannilla on haasteita, jotka liittyvät asunnottomuuteen sekä kohtuuhintaiseen ja sosiaaliseen asuntotarjontaan, paikallisviranomaisten rajallisiin valmiuksiin toteuttaa asuntohankkeita, asuntorakentamisen kapasiteettirajoitteisiin sekä vammaisten henkilöiden ja yksinhuoltajavanhempien työmarkkinoille osallistumiseen ja yhteiskunnalliseen osallisuuteen.
- (23) Irlannin vahva kokonaistuottavuus on pitkälti ulkomaisten monikansallisten yritysten ansiota, kun taas kotimaisten yritysten – pääasiassa pk-yritysten – tuottavuus on jäljessä ulkomaisista monikansallisista yrityksistä ja EU:n vertaisyrityksistä. Kotimaisten innovointivalmiuksien vahvistaminen on ratkaisevan tärkeää tasapainoisemman ja häiriönsietokykyisemmän talouden rakentamiseksi, mikä on erityisen tärkeää kehittyvässä globaalissa toimintaympäristössä. Irlannin julkiset T&K-menot kuuluvat EU:n pienimpiin ja ovat vain 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen (0,4 % suhteessa BKTL:ään⁽¹⁴⁾). Yksityinen tutkimus- ja kehittämistoiminta on erittäin keskittynyt ulkomaisessa omistuksessa oleviin yrityksiin, kun taas kotimaiset pk-yritykset investoivat liian vähän. Verohyvitykset ovat edelleen yksityiseen tutkimus- ja

⁽¹³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2025/1914, annettu 18 päivänä syyskuuta 2025, asetusten (EU) 2021/1058 ja (EU) 2021/1056 muuttamisesta väliarvioinnin yhteydessä strategisiin haasteisiin vastaamiseksi toteutettavien erityistoimenpiteiden osalta.

⁽¹⁴⁾ Muunnetusta bruttokansantulosta (BKTL*) on suljettu pois globalisaatiovaikutukset, ja se kuvastaa Irlannissa asuvien henkilöiden tulotasaota tarkemmin kuin bruttokansantuote (BKT).

kehittämistoimintaan myönnettävän julkisen tuen pääasiallinen väline Irlannissa. Vaikka ne ovatkin tärkeä väline, irlantilaisen pk-yritysten tarpeisiin pystyttäisiin vastaamaan paremmin, jos tutkimukseen ja innovointiin myönnettäisiin enemmän suoraa rahoitusta. Tarkistetussa kansallisessa kehityssuunnitelmassa ja hiljattain julkaistussa kilpailukykyä ja tuottavuutta koskevassa toimintasuunnitelmassa esitetään yksityiseen ja julkiseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan ja innovointiin myönnettävän rahoituksen ja tuen lisäämistä. Täysimääräinen ja oikea-aikainen täytäntöönpano sekä jatkuva investointien lisääminen ovat kuitenkin ratkaisevan tärkeitä Irlannin kotimaisten innovointivalmiuksien vahvistamiseksi.

- (24) Vaikka riskipääomasijoitukset vastaavat yleisesti ottaen EU:n keskiarvoa, irlantilaiset riskipääomarahastot ovat tyypillisesti pienempiä kuin eurooppalaiset vastineensa. Tämä vaikuttaa siihen, että kauppojen koko on pienempi ja että laajentumaan pyrkivillä irlantilaisilla yrityksillä on merkittävä oman pääoman ehtoisen rahoituksen vaje. Laajentumisrahoituksen vajeen korjaaminen on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan estää nopeasti kasvavien yritysten siirtyminen muualle ja edistää kotimarkkinavetoista kasvua. Valtion tukemilla aloitteilla on jossain määrin onnistuttu saamaan liikkeelle investointeja start-up- ja scale-up-yrityksiin, mutta yhteisösijoittajien oman pääoman ehtoinen rahoitus on vähäistä. Edistämällä yhteisösijoittajien, erityisesti eläkerahastojen, osallistumista riskipääomasijoituksiin ja yksityiseen oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen voitaisiin saada pääomaa liikkeelle sekä auttaa lisäämään investointeja innovatiivisiin yrityksiin ja tukea yritysten laajentumista.
- (25) Vähittäissijoittajien suoran pääomamarkkinoille osallistumisen taso on Irlannissa yksi EU:n alhaisimmista. Tämä johtuu suurelta osin siitä, että maassa suositaan vahvasti perinteisiä säästämisen välineitä, kuten pankkitalletuksia, vakuutus tuotteita ja eläkevaroja. Lisäksi verotukselliset pidäkkeet ja erillisen säästö- ja sijoitustilin puuttuminen ovat haitanneet investoimista. Viime aikoina on tehostettu politiikkatoimia, joilla kannustetaan kotitalouksia osallistumaan enemmän pääomamarkkinoille. Kun helpotetaan suorien vähittäissijoitusten lisäämistä, kotitaloudet voivat laajentaa investointimahdollisuuksiaan ja niiden säästöjä voidaan kanavoida tuottaviin investointeihin, mikä viime kädessä tukee kasvua ja innovointia.
- (26) Riippuvuus fossiilisista polttoaineista on edelleen merkittävää. Irlanti on sitoutunut saavuttamaan kunnianhimoiset päästövähennystavoitteet, vahvistetut hiilibudjetit ja alakohtaiset päästökäytöt ja määrittänyt selkeät alakohtaiset vähennyspolut. Tämä on tarkoitus saavuttaa erityisesti lisäämällä merkittävästi uusiutuvan energian käyttöönottoa. Vaikka uusiutuvien energialähteiden osuus energian kokonaisloppukulutuksesta on kasvanut, Irlanti ei ole saavuttamassa kansallista tavoitetta päästöjen vähentämisestä 51 prosentilla vuoteen 2030 mennessä vuoden 2018 tasoon verrattuna. Fossiiliset polttoaineet muodostavat edelleen suurimman osuuden energialähteiden yhdistelmästä. Maakaasun osuus energian kokonaistarjonnasta oli noin kolmannes vuonna 2024, ja selvästi suurin osa maakaasusta tuodaan maahan. Uusiutuviin energialähteisiin liittyvää potentiaalia on näin ollen tarpeen hyödyntää Irlannissa enemmän. Yksinkertaistetun suunnittelu- ja lupakehyksen, kuten uusiutuvia energialähteitä koskevassa direktiivissä (RED III) määriteltyjen osatekijöiden, täytäntöönpano helpottaisi käyttöönoton lisäämistä. Hiilivero kannustaa hiilestä irtautumiseen koko taloudessa ja antaa saastuttajille selkeän hintasignaalin, mutta kohdentamattomien ja pysyvien fossiilisten polttoaineiden tukien olemassaolo heikentää näitä hintasignaaleja. Siksi tarvitaan lisää toimenpiteitä, joilla kannustetaan edelleen vähentämään riippuvuutta fossiilisista polttoaineista.

- (27) Merkittävät sähköverkkoon liittyvät täyttämättömät investointitarpeet ovat este ilmastotavoitteiden saavuttamiselle. Sähkön kotimaisen kysynnän kasvu ja vaihtelevan uusiutuviin energialähteisiin perustuvan sähköntuotannon entistä suuremman osuuden integroiminen lisäävät tarvetta parantaa energiainfrastruktuuria erityisesti siirtoa, jakelua ja varastointia varten. Lisääntyvä tuotannon rajoittaminen ja sähköverkon rajoitteet, jotka johtuvat kapasiteetin rajallisesta saatavuudesta, rajoittavat uusiutuvan sähkön virtausta, mikä lisää päästöjä ja nostaa sähkön hintoja. Tämä edellyttää verkkoinfrastruktuurin nykyaikaistamista ja laajentamista sekä lisätoimia fossiilittomiin polttoaineisiin perustuvan sähköjärjestelmän joustavuuden parantamiseksi, jotta energia voidaan siirtää tehokkaasti tuotannosta kysynnän keskuksiin. Vaikka sähköverkon laajentamiseen ja nykyaikaistamiseen on osoitettu merkittävästi rahoitusta, investoinnit ovat vielä toteutumatta. Älymittareiden asentamisessa saavutettiin merkittävä virstanpylväs: noin 80 prosentilla kotitalouksista on nyt pääsy reaaliaikaisiin kulutustietoihin. Näiden tietojen saatavuutta on kuitenkin parannettava ja kuluttajia on edelleen kannustettava osallistumaan aktiivisesti joustomarkkinoille, muun muassa toteuttamalla kysyntäpuoleen vaikuttavia toimenpiteitä.
- (28) Rakennusalan päästöt kasvoivat 4,9 prosenttia vuonna 2024, mikä johtui osittain energiaintensiivisestä rakennuskannasta ja fossiilisiin polttoaineisiin perustuvasta sisätilojen ja veden lämmityksestä. Tämä korostaa tarvetta irrottaa energiankysyntä hiilestä. Vaikka perusparannusten tahti on kiihtynyt vuosi vuodelta, se on edelleen riittämätön perusparannusstrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Yksityisissä asunnoissa tehtäviin perusparannuksiin tarjottavaa lisätukea voitaisiin myös kohdentaa paremmin niin, että siinä keskityttäisiin vuokralaisiin, sosiaalisiin asuntoihin tai moniasuntoisiin rakennuksiin tai että tuki kohdistettaisiin energiatehokkuudeltaan heikoimpiin rakennuksiin. Lisätoimet kaukolämmityksen potentiaalin hyödyntämiseksi mahdollistaisivat myös lämmityksen kustannustehokkaan vähähiilistämisen. Julkisten rakennusten osuus muiden kuin asuinrakennusten energiankulutuksesta on merkittävä, mutta niiden energiatehokkuutta on pyritty parantamaan erityisesti useilla julkisen sektorin Pathfinder-hankkeilla. Alustavat havainnot osoittavat, että sekä energiatehokkuudessa että kokonaispäästöjen vähentämisessä on saavutettu merkittävää edistymistä ja parannuksia. Julkisen sektorin Pathfinder-perusparannushankkeista saatujen kokemusten jatkuva hyödyntäminen on siksi tärkeää vuoden 2030 tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (29) Suurten energiankäyttäjien osuus energian kysynnästä on edelleen merkittävä. Datakeskusten mitattu sähkönkulutus kasvoi vuosina 2023–2024, ja ne kuluttivat viidenneksen Irlannin sähköntarjonnasta. Osuuden arvioidaan mahdollisesti kasvavan alan laajentuessa edelleen. Irlannin yleishyödyllisten palvelujen sääntelystä vastaava komissio (Commission for Regulation of Utilities) julkaisi joulukuussa 2025 uusien datakeskusten sähköverkkoon liittämistä koskevan lopullisen toimintapolitiikan. Tätä varten datakeskusten on tarjottava niiden suurinta ottotehoa vastaava määrä kysynnän mukaan säädeltävissä olevaa paikalla tapahtuvaa tai paikallista tuotantoa tai varastointia. Lisäksi 80 prosenttia niiden vuotuisesta kysynnästä on täytettävä uusilla, Irlannissa toteutettavilla uusiutuvan energian hankkeilla kuuden vuoden täytäntöönpanokauden aikana. Vaikka tämä on tärkeä askel, on olemassa fossiilisiin polttoaineisiin lukkiutumisen riskejä, joihin olisi puututtava. Jäljelle jäävä osuus vuotuisesta kysynnästä voitaisiin täyttää fossiilisella tuotannolla, millä olisi kielteinen vaikutus energiajärjestelmän vähähiilistämisen. Lisäksi kuuden vuoden täytäntöönpanokausi voi lisätä merkittävästi fossiilisiin polttoaineisiin perustuvaa

tuotantoa lyhyellä aikavälillä, mikä olisi vastoin vuoden 2030 päästövähennystavoitetta. Sen varmistaminen, että suurten energiankäyttäjien maankäytön suunnittelu on yhteydessä uusiutuvien energialähteiden saatavuuteen ja sähköverkon rajoitteisiin, erityisesti toteuttamalla LEAP-strategiassa yksilöidyt toimet, auttaisi välttämään osan uusiin liitäntöihin liittyvistä ongelmista.

- (30) Irlannissa liikkumisen kestävyuden parantaminen edellyttää lisäinvestointeja integroidumpaan julkisen liikenteen verkkoon, koska se voisi helpottaa kaupunkien ruuhkia sekä parantaa työvoiman liikkuvuutta ja tukea kestävästä kasvusta. Maaseutu- ja kaupunkialueiden välisten yhteyksien parantaminen vähentäisi riippuvuutta autoista, parantaisi palvelujen saatavuutta maaseutualueilla ja lisäisi talouskehityksen osallistavuutta varmistaen samalla, että kaikki alueet hyötyvät vähähiiliseen talouteen siirtymisestä. Lisäksi päästötön raideliikenne on olennaisen tärkeää saavutettavuuden ja vähähiilistämisen kannalta. Koska tieliikenteen vähähiilistäminen on haastavaa, Irlantia kannustetaan nopeuttamaan sekä henkilöautojen että kuorma-autojen sähkölatausinfrastruktuurin käyttöönottoa. Tämä auttaisi myös lisäämään sähköajoneuvojen käyttöönottoa. Sähkölatausinfrastruktuurin tiheys on edelleen rajallinen, myös maaseutualueilla. Lisäksi latausinfrastruktuurissa on edelleen merkittäviä puutteita TEN-T-tieverkon osalta suhteessa vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuria koskevassa asetuksessa asetettuihin vuoden 2030 tavoitteisiin.
- (31) Irlannilla on haasteita, jotka liittyvät siirtymiseen kohti kestävämpää maatalousalaa. Alan kasvihuonekaasupäästöjä voitaisiin edelleen vähentää kansallisten ja EU:n tavoitteiden noudattamisen varmistamiseksi. Ilmastotoimintasuunnitelmassa on asetettu tavoitteeksi vähentää päästöjä 25 prosenttia vuoteen 2030 mennessä, mutta alustavien tietojen perusteella päästöt ovat vähentyneet vain vähän vuodesta 2018 lähtien, joten olisi mahdollista toteuttaa lisää toimia. Lisäksi vesistöjen laatuun vaikuttavaa ravinteiden valumista maataloudesta voitaisiin ehkäistä tehokkaammin. Noin puolessa pintavesistä veden ekologinen tila oli epätyydyttävä vuosina 2019–2024 koskevalla viimeisimmällä arviointikierroksella, kuten Irlannin ympäristönsuojeluviraston tiedoista käy ilmi. Näihin haasteisiin vastaamiseksi on toteutettu merkittäviä toimenpiteitä, mutta uusien toimintapolitiikkojen ja käytäntöjen kehittäminen voisi auttaa vähentämään samanaikaisesti sekä kasvihuonekaasupäästöjä että ravinnehävikkiä.
- (32) Kansallisen kehityssuunnitelman päivityksessä on suunniteltu merkittävästi investointeja vesi-infrastruktuuriin. On ratkaisevan tärkeää varmistaa oikea-aikainen täytäntöönpano ja tehokas toteutus, jotta jatkuvat rakenteelliset puutteet voidaan korjata. Jäteveden käsittelyyn liittyy edelleen luotettavuuteen ja ympäristötehokkuuteen liittyviä haasteita, sillä vanheneva infrastruktuuri ja rajallinen käsittelykapasiteetti haittaavat edistymistä normien saavuttamisessa. Parannuksista huolimatta vuotojen määrä on edelleen EU:n korkeimpia, mikä korostaa tarvetta toteuttaa entistä kunnianhimoisempia toimia. Väestönkasvu, monialaiset kehitystarpeet ja ilmastoon liittyvät paineet tekevät alasta entistä alttiimman. Käynnissä olevien infrastruktuurihankkeiden odotetaan auttavan edistymisessä, mutta niiden toteuttaminen on edelleen keskeisen tärkeää, jotta rahoituksen saatavuus pystytään muuttamaan konkreettiseksi parannuksiksi. Lisäksi liiallista vedenkäyttöä koskevien taloudellisten toimenpiteiden täytäntöönpano ei ole vielä edennyt selkeästi oikeudellisesta kehiksestä huolimatta. Varmistamalla liiallisen vedenkäytön rajoittamiseen tähtäävien toimenpiteiden täytäntöönpano voitaisiin edistää tehokkaampaa käyttöä ja tarjota vesipalveluille vakaata ja kestävästä tukea.

- (33) Vaikka Irlanti on laatinut kiertotaloutta koskevan politiikkakehyksen, edistyminen kiertotalouden saavuttamisessa on ollut rajallista ja rajoittunut pitkälti jätehierarkian alempiin tasoihin, mikä korostaa kunnianhimoisempien ja koko järjestelmää koskevien toimenpiteiden tarvetta. Sekä kiertomateriaalien käyttöaste että yhdyskuntajätteen kierrätysaste ovat EU:n keskiarvon alapuolella. Myöskään pakkausten kierrätyksessä ei olla saavuttamassa EU:n vuoden 2025 tavoitteita. Jätettä syntyy kaiken kaikkiaan enemmän, mutta jätteenkäsittelyssä keskitytään edelleen loppukäsittelyyn ja energian talteenottoprosesseihin, kuten jätteenpolttoon ja kaatopaikkasijoitukseen, ja lisäksi merkittävä osa käsittelystä tapahtuu ulkomailla. Samanlaisia suuntauksia on havaittavissa rakennus- ja purkujätteen kohdalla. Kyseessä on Irlannin suurin jätevirta, joka on kaksinkertaistunut viime vuosikymmenen aikana. Kansallisen kehityssuunnitelman alakohtaisessa kohdentamisessa on varattu jopa 600 miljoonaa euroa kiertotalouteen liittyviin ohjelmiin, ja kiertomateriaalien käyttöasteen nostamiseksi on asetettu kansallinen tavoite. Vakaa edistyminen kuitenkin edellyttää kunnianhimoisempaa politiikkaa, investointien laajentamista erityisesti kotimaisen kierrätyskapasiteetin osalta ja monialaista täytöntöönpanoa, jossa keskitytään myös rakennus- ja purkujätteeseen. Uusien taloudellisten välineiden kehittäminen ja nykyisten rajallisten toimenpiteiden vahvistaminen voisi auttaa siirtämään edelleen kannustimia jätehierarkiassa.
- (34) Koska inhimillisellä pääomalla on ratkaiseva rooli unionin kilpailukyvyyn ja strategisen riippumattomuuden parantamisessa, neuvosto suositti vuonna 2026, että jäsenvaltiot toteuttavat toimia, joilla vastataan kiireellisesti inhimilliseen pääomaan liittyviin, kilpailukykyä haittaaviin rakenteellisiin haasteisiin koulutuksen ja osaamisen osa-alueella. Irlannille osoitetuilla vuoden 2026 maakohtaisilla suosituksilla voidaan myötävaikuttaa inhimillistä pääomaa unionissa koskevan neuvoston suosituksen noudattamiseen.
- (35) Sosiaalisten asuntojen tarjonnan lisääminen on tarpeen asunnottomuuden vähentämiseksi ja yksityisiltä vuokramarkkinoilta ulos hinnoiteltujen alemman tulotason väestöryhmien suojelemiseksi. Kohtuuhintaisten ja sosiaalisten asuntojen rakentaminen on kasvussa mutta jää edelleen selvästi jälkeen nykyisistä tavoitteista ja kysynnästä. Tämä näkyy siinä, että noin 60 000 kotitaloutta on jonotuslistoilla ja 84 000 kotitaloutta on vuokratukijärjestelmien piirissä. Sosiaaliseen asuntotuotantoon on tehty huomattavia investointeja. Rakentamisessa on kuitenkin edelleen toimitusrajoitteita. Samalla myös paikallisviranomaisten kapasiteettiin, resursseihin ja rahoitussuunnitteluun sekä hyväksytyjen asuntotarjonnasta vastaavien toimijoiden rahoituksen kestävyteen ja vakauteen liittyvät haasteet rajoittavat sosiaalisten asuntojen tarjonnan kasvua. Asunnottomuus on kaksinkertaistunut viiden viime vuoden aikana, ja hätämajoituksessa on ennätyselliset 17 500 henkilöä, joista yli 5 500 on lapsia. Nykyiset asunnottomuuden ehkäisyjärjestelmät ovat tuottaneet vaatimattomia tuloksia eivätkä ole pystyneet pysäyttämään tätä kasvua.
- (36) Asuntojen hintojen nopea nousu viime vuosikymmenen aikana teki asunnoista liian kalliita yhä useammille ostajille ja vuokraajille. Kohtuuhintaisten asuntojen puute vaikuttaa Irlannin kilpailukykyyn, koska se rajoittaa yritysten, erityisesti pk-yritysten, kykyä houkutellessa ammattitaitoisia työntekijöitä, mikä aiheuttaa palkankorotuspaineita. Uusien asuntojen rakentaminen on kasvussa, mutta se on edelleen kaukana tasosta, joka vastaisi asumistarpeita. Tämä korostaa tarvetta jatkaa toimia asuntorakentamisen kapasiteettirajoitteiden purkamiseksi. Näitä rajoitteita ovat esimerkiksi infrastruktuurin, kuten liikenteen ja yleishyödyllisten palvelujen, riittämätön saatavuus, maan riittämätön saatavuus, kaavoitukseen liittyvät epävarmuustekijät,

rahoitusvaihtoehtojen riittämättömyys, rakennustyöntekijöiden puute ja rakennusalan alhainen tuottavuus.

- (37) Paikallisviranomaiset ovat keskeisiä toimijoita kansallisen suunnittelukehyksen täytäntöönpanossa, ja niillä on toimivaltaa useilla aloilla, kuten asumisessa ja kaavoituksessa. Niiden resurssointiin, hallinnollisiin valmiuksiin ja rahoitukseen liittyvät rajoitteet ovat johtaneet viivästyksiin infrastruktuuri-investoinneissa ja politiikan täytäntöönpanossa sekä puutteisiin palvelujen tarjoamisessa, mikä voi vaikuttaa myös asuntohankkeisiin. Tämä korostaa tarvetta vahvistaa paikallisviranomaisten valmiuksia esimerkiksi mahdollistamalla pidemmän aikavälin rahoitussuunnittelu, jotta voidaan parantaa paikallisia valmiuksia toteuttaa asuntohankkeita alueellisesti.
- (38) Irlannin työmarkkinat ovat edelleen vakaat ja työttömyysaste on alhainen, mutta kaikkia ryhmiä hyödyttävän osallistavan kasvun aikaansaaminen on edelleen haasteellista. Vammaisten ja vammattomien henkilöiden työllisyysaste on Irlannissa edelleen yksi EU:n suurimmista, ja vammaisten henkilöiden köyhyysriski on huomattavasti muita suurempi. Hoitovastuu ja sosiaalipalvelujen riittämätön saatavuus ovat edelleen yksinhuoltajavanhempien työmarkkinoille pääsyn keskeisiä esteitä. Heillä on näin ollen myös suhteettoman suuri köyhyysriski. Samaan aikaan keskeisillä aloilla on edelleen osaamisvajetta ja osaamisen kohtaamattomuutta, mikä korostaa tarvetta tavoittaa työelämän ulkopuolella olevat paremmin ja kehittää heidän osaamistaan. Osaamiseen investoimisen pitäisi edistää muita heikommassa asemassa olevien ryhmien, mukaan lukien vammaisten henkilöiden, yksinhuoltajavanhempien, romanien ja travellerien, sosiaalista osallisuutta ja auttaa heitä nousemaan köyhyydestä.
- (39) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto suositti vuonna 2026, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa kautta – toimia vuonna 2026 annetun, euroalueen talouspolitiikkaa koskevan suosituksen noudattamiseksi. Irlannille annettava suositus 1 auttaa noudattamaan ensimmäistä, toista ja kolmatta euroalueen suositusta, suositus 2 auttaa noudattamaan neljättä euroalueen suositusta, suositus 3 auttaa noudattamaan seitsemättä ja yhdeksättä euroalueen suositusta, suositus 4 auttaa noudattamaan seitsemättä euroalueen suositusta ja suositus 6 auttaa noudattamaan viidettä euroalueen suositusta,

SUOSITTAA, että Irlanti toteuttaa vuosina 2026 ja 2027 toimia, joilla se

1. pitäytyy neuvoston 10 päivänä maaliskuuta 2026 suosittamissa nettomenojen enimmäiskasvuprosenteissa; vahvistaa puolustusmenoja ja -valmiutta ja varmistaa samalla varainkäytön tehokkuuden sekä mukauttaa talousarviota asteittain rakenteellisesti suurempien puolustusmenojen ylläpitämiseksi; varmistaa, että energian hintojen nousun vaikutusten lieventämiseksi toteutettavat toimenpiteet ovat väliaikaisia, haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien suojelemiseen kohdennettuja ja energiaintensiivisten yritysten tarpeita vastaavia sekä energiansäästökannustimet säilyttäviä, varmistaen samalla, että niistä julkiselle taloudelle aiheutuvat kustannukset ovat sopuosinnassa suositettujen menopolkujen kanssa; laajentaa veropohjaa Irlannin verotulojen voimakkaaseen keskittymiseen liittyvien riskien vähentämiseksi; jatkaa toimia kustannustehokkuustoimenpiteiden toteuttamiseksi terveydenhuoltojärjestelmässä nopeuttaen samalla siirtymistä yleiseen ja saavutettavaan perusterveydenhuoltoon;

2. varmistaa elpymis- ja palautumistukivälineen puitteissa toteutettujen uudistusten ja investointien jatkuvuuden; pitää yllä koheesipolitiikan ohjelmien toteuttamisvauhtia ja tarvittaessa hyödyntää varojen uudelleenkohdentamista strategisiin painopisteisiin väliarvioinnin yhteydessä ja joustomahdollisuuksia, joita koheesipolitiikan säännöstö tarjoaa;
3. varmistaa julkisten T&K-investointien ja yritysten T&K-investointien tukemisen vaikuttavan ja jatkuvan lisäämisen ja keskittyy kotimaisten yritysten tuottavuuden parantamiseen tähtäävien toimenpiteiden, myös suorien rahoitusvälineiden, moitteettomaan ja oikea-aikaiseen täytäntöönpanoon; laajentaa scale-up-yritysten rahoituslähteitä helpottamalla yhteisösjoiittajien osallistumista riskipääomasijoituksiin ja yksityiseen oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen; mahdollistaa kotitalouksien pääomamarkkinoille tekemien suorien vähittäissijoitusten lisäämisen;
4. vähentää yleistä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista; nopeuttaa uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa muun muassa sujuvoittamalla lupakehystä; poistaa fossiilittoman joustavuuden jäljellä olevat sääntelyesteet; nopeuttaa sähköverkkoinfrastruktuurin nykyaikaistamista ja laajentamista; vahvistaa kysyntäjoustoa; toteuttaa kohdennettuja toimenpiteitä, joilla tuetaan yksityisten rakennusten energiatehokkuutta, ja jatkaa julkisia rakennuksia koskevia toimia; investoi lisää kaukolämpöratkaisuihin hyödyntääkseen lämmityksen vähähiilistämiseen liittyviä mahdollisuuksia; varmistaa, että suurten energiankäyttäjien liittyminen sähköverkkoon yhdistetään uusiutuvan energian kapasiteetin ja järjestelmän joustavuuden lisäämiseen; vahvistaa investoimista kestävään liikenteeseen ottaen huomioon alueelliset erot ja nopeuttaa päästöttömien ajoneuvojen julkisesti saatavilla olevien latauspisteiden käyttöönottoa;
5. edistää sellaisten kestävien maatalouspolitiikkojen ja -käytäntöjen lisäämistä, joilla vähennetään ravinnehävikkiä ja päästöjä; varmistaa vesi-infrastruktuuriin tehtävien investointien toteuttamisen jäteveden käsittelyn parantamiseksi ja vuotojen vähentämiseksi sekä liiallisen vedenkäytön torjumiseen tähtäävien toimenpiteiden täytäntöönpanon; lisää investointeja kiertotalouteen kotimaisen kierrätyskapasiteetin parantamiseksi ja kehittää edelleen taloudellisia välineitä, joilla ehkäistään jätteen syntymistä ja lisätään uudelleenkäytetyn ja uudelleenvalmistetun materiaalin ja kierrätysmateriaalin osuutta;
6. lisää edelleen kohtuuhintaisten ja sosiaalisten asuntojen tarjontaa sekä ehkäisee ja vähentää haavoittuvien ryhmien syrjäytymistä asuntomarkkinoilta; jatkaa asuntorakentamisen kapasiteettirajoitteiden purkamista parantamalla infrastruktuurin saatavuutta, maankäyttöä ja sen suunnittelua, rahoitusolosuhteita, työvoiman tarjontaa ja rakennusmenetelmiä; parantaa paikallisviranomaisten valmiuksia toteuttaa asuntohankkeita; vahvistaa heikommassa asemassa olevien ryhmien työmarkkinoille pääsyä ja sosiaalista osallisuutta paremmin kohdennetulla etsivällä työllä ja täydennyskoulutuksella sekä parantamalla sosiaalipalvelujen tarjoamista ja helpottamalla niiden saatavuutta.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*